

Sparisjóður Austurlands hf.

Ársreikningur 2020

Skýrsla og áritun stjórnar og sparisjóðsstjóra	2
Áritun óháðs endurskoðanda	4
Rekstrarreikningur	7
Efnahagsreikningur	8
Eiginfjárfirlit	9
Sjóðstreymisfirlit	10
Skýringar	11

Skýrsla og áritun stjórnar og sparisjóðsstjóra

Ársreikningur Sparisjóðs Austurlands hf. fyrir árið 2020 er gerður í samræmi við lög um ársreikninga, lög um fjármálafyrirtæki og reglur um reikningsskil lánastofnana. Ársreikningurinn er gerður eftir sömu reikningsskilaaðferðum og ársreikningur sjóðsins árið áður.

Hagnaður Sparisjóðsins nam 29,8 millj. kr. fyrir skatta og lögbundið 5% framlag til samfélagslegra verkefna. Framlag til samfélagslegra verkefna nam 1,5 millj. kr., skattar 9,7 millj. kr. og hagnaður ársins eftir skatta 18,6 millj. kr. Bókfært eigið fé 31.12 2020 nam 940,6 millj. kr. og eiginfjárlutfall sjóðsins, sem reiknað er samkvæmt lögum um fjármálafyrirtæki er 24,93%, en samkvæmt lögum má hlutfallið ekki vera lægra en 8%. Eiginfjárfra FME á sjóðinn í árslok 2020 var 19,6 %, en hún var lækkuð um 2% í mars 2020.

Þann 18. mars 2020 ákvað Fjármálastöðugleikanefnd Seðlabanka Íslands að aflétta 2% kröfu um sveiflujöfnunarauka á fjármálafyrirtæki og var hann því 0% í árslok. Þetta gerði nefndin vegna útbreiðslu COVID-19 veirunnar sem hefur haft mikil áhrif á samfélög víða um heim. Áhrif COVID-19 hafa ekki haft mikil áhrif á rekstur sjóðsins til þessa.

Eiginfjárstaða og lausafjárstaða sparisjóðsins er góð, þá eru vanskil viðskiptamanna sparisjóðsins lítil. Sparisjóðurinn er því nokkuð vel í stakk búinn til að styðja við viðskiptavini sína með nýjum lánveitingum eða skilmálabreytingum lána. Rekstrarumhverfi Sparisjóðsins breyttist talsvert á árinu og er orðið meira krefjandi í kjölfar vaxtalækkana hjá Seðlabanka Íslands á árinu 2020.

Á árinu störfuðu 6,8 starfsmenn að meðaltali hjá sjóðnum og námu laun og launatengd gjöld til þeirra ásamt launum stjórnarmanna samtals 100 millj. kr. en beinar launagreiðslur samtals 76,4 millj.kr.

Hlutfé sjóðsins nam í árslok 700,9 millj. kr. og skiptist á 95 aðila. Eftirtaldir aðilar eru stærstu hluthafar sjóðsins í árslok 2020:

	Eignarhlutur
Ríkissjóður Íslands	49,46%
Fjarðabyggð	22,37%
Samvinnufélag útgerðarmanna Neskaupstað	7,99%
Stapi lífeyrissjóður	6,50%
Launafi ehf.	1,60%
Guðmundur J. Skúlason og G. Skúlason vélaverkstæði ehf.	1,24%
Austfjarðaleið ehf.	0,81%
Sigfús Vilhjálmsson	0,22%
Neðri Hóll ehf.	0,20%
Guðný Bjarkadóttir	0,20%
Guðrún M . Jóhannsdóttir	0,20%
Hlífur Þorsteinsson	0,20%
Jóhann H. Nielsson	0,20%
Jón Einar Marteinnsson	0,20%
Jón Hlífur Aðalsteinsson	0,20%
Kristinn Ingvarsson	0,20%
Kristinn V. Jóhannsson	0,20%

Stjórn sjóðsins leggur til við aðalfund að ekki verði greiddur út arður til hluthafa á árinu 2021 vegna afkomu ársins 2020. Um aðrar breytingar á eiginfjárreikningum er vísað til ársreikningsins.

Upplýsingar um áhættugreiningu og áhættuþætti í rekstri sjóðsins er að finna í skýringu 21 með ársreikningnum.

Skýrsla og áritun stjórnar og sparisjóðsstjóra frh.:

Stjórnarhættir

Í febrúar 2021 samþykkti stjórn sjóðsins yfirlýsingu um stjórnarhætti til að skerpa á mikilvægi góðra stjórnarháttanna hjá sjóðnum. Yfirlýsingin byggir m.a. á lögum nr. 161/2002, um fjármálafyrirtæki, lögum nr. 75/2010, um breytingu á lögum um fjármálafyrirtæki, samþykktum sjóðsins ásamt öðrum lögum, reglugerðum og samþykktum sem við eiga. Við gerð yfirlýsingarinnar og innleiðingu starfshátta til samræmis við hana var fylgt tilmælum 5. útgáfu leiðbeiningar um stjórnarhætti fyrirtækja sem Viðskiptaráð Íslands, Samtök atvinnulífsins og Kauphöll Íslands gáfu út í maí 2015. Yfirlýsingu um stjórnarhætti má sjá á heimasíðu sjóðsins, www.sparaust.is.

Stjórn Sparisjóðs Austurlands hf. telur góða stjórnarhætti vera forsendu traustra samskipta hluthafa, stjórnar, starfsmanna og annarra hagsmunaaðila.

Samfélagsleg ábyrgð

Samkvæmt samþykktum sínum mun sjóðurinn sinna samfélagslegu hlutverki í samræmi við ákvæði 61. gr. laga um fjármálafyrirtæki, nánar tiltekið með því að láta gott af sér leiða og standa vörð um og þróa atvinnulíf, mannlíf og velferð. Þá mun sjóðurinn styðja við íþrótt- og æskulýðsstarf og menningar- og líknarmál. Þessu hlutverki er meðal annars sinnt með ráðstöfun á fjárhæð sem nemur 5% af hagnaði liðins árs fyrir skatta samkvæmt 1. mgr. 63. gr. laga um fjármálafyrirtæki. Sjá nánar á heimasíðu sjóðsins, www.sparaust.is.

Yfirlýsing stjórnar og sparisjóðsstjóra

Það er álit stjórnar og sparisjóðsstjóra Sparisjóðs Austurlands hf. að í ársreikningi þessum komi fram allar upplýsingar sem nauðsynlegar eru til að glöggva sig á stöðu sjóðsins í árslok, rekstrarangri og fjárhagslegri þróun á árinu. Stjórn og sparisjóðsstjóri Sparisjóðs Austurlands hf. staðfesta hér með ársreikning sjóðsins fyrir árið 2020 með undirritun sinni.

Neskaupstað, 18. mars 2021.

Stjórn:

Fullgild rafræn undirskrift
JÓN EINAR MARTEINSSON
Kennitala: 030164-3939
2021-03-18 11:01:54 GMT
Ástæða: Undirskrift

Fullgild rafræn undirskrift
JÓN BJÖRN HÁKONARSON
Kennitala: 270173-3149
2021-03-18 11:18:32 GMT
Ástæða: Undirskrift

Fullgild rafræn undirskrift
JÓNA ÁRNÝ ÞÓRDARDÓTTIR
Kennitala: 270577-5209
2021-03-18 11:00:25 GMT
Ástæða: Undirskrift

Fullgild rafræn undirskrift
SIGURÐUR HAFSTEINN PÁLSSON
Kennitala: 160250-2919
2021-03-18 11:02:55 GMT
Ástæða: Undirskrift

Fullgild rafræn undirskrift
REGÍNA FANNÝ GUÐMUNDSDÓTTIR
Kennitala: 131169-3379
2021-03-18 11:01:21 GMT
Ástæða: Undirskrift

Sparisjóðsstjóri:

Fullgild rafræn undirskrift
VILHJÁLMMUR GRÉTAR PÁLSSON
Kennitala: 211059-3629
2021-03-18 09:57:54 GMT
Ástæða: Undirskrift

Áritun óháðs endurskoðanda

Til stjórnar og hluthafa í Sparisjóði Austurlands hf.

Áritun um endurskoðun ársreikningsins

Álit

Við höfum endurskoðað ársreikning Sparisjóðs Austurlands hf. fyrir árið 2020. Ársreikningurinn hefur að geyma rekstrarreikning, efnahagsreikning, eiginfjárfirlit, sjóðstreymisfirlit, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af fjárhagsstöðu sjóðsins 31. desember 2020 og afkomu hans og breytingu á handbæru fé á árinu 2020, í samræmi við lög um ársreikninga.

Álitið er í samræmi við skýrslu okkar til endurskoðunarnefndar og stjórnar.

Grundvöllur álits

Við endurskoðuðum í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Ábyrgð okkar samkvæmt stöðlunum er lýst frekar í kaflanum *Ábyrgð endurskoðanda á endurskoðun ársreikningsins* í árituninni. Við erum óháð sjóðnum í samræmi við gildandi siðareglur fyrir endurskoðendur. Við teljum að við höfum aflað nægilegra og viðeigandi endurskoðunargagna til að byggja álit okkar á.

Samkvæmt bestu vitund okkar og skilningi lýsum við yfir að við höfum ekki veitt neina óheimila þjónustu samkvæmt 1. mgr. 5. gr. reglugerðar Evrópuþingsins og ráðsins nr. 537/2014 og við erum óháð sjóðnum við endurskoðunina.

Við vorum fyrst kjörin endurskoðendur á aðalfundi sjóðsins þann 23. apríl 2018 og höfum verið endurskoðendur sjóðsins samfelld síðan þá.

Lykilþættir endurskoðunar

Lykilþættir endurskoðunar eru þeir þættir, sem samkvæmt faglegu mati okkar, höfðu mest vægi við endurskoðun ársreikningsins. Við gefum ekki sérstakt álit á einstökum lykilþáttum en tókum á þeim við endurskoðun á ársreikningnum í heild og við ákvörðun um álit okkar á honum.

Lykilþáttur

Virðisrýrnun útlána

Í árslok námu útlán 5.853,4 millj. kr. eða 77,7% af heildareignum sjóðsins. Virðisrýrnun útlána í árslok nam 80,6 millj. kr.

Mat á virðisrýrnun útlána er lykilþáttur í endurskoðun á ársreikningi sjóðsins vegna þess hversu hátt hlutfall útlána er af heildareignum hans og jafnframt er mat á virðisrýrnun útlána sjóðsins háð óvissu og mati stjórnenda.

Stjórnendur hafa greint frá reikningsskilaaðferðum við mat á virðisrýrnun útlána í skýringu 2. g. sem og breytingum á virðisrýrnun útlána í skýringu 10.

Viðbrögð í endurskoðuninni

Við lögðum mat á reikningsskilaaðferðir og forsendur sem stjórnendur nota við mat á útlánunum. Í þeirri vinnu fólst meðal annars:

- Mat á útreikningum sjóðsins á virðisrýrnun útlána með endurreikningi.
- Mat á hönnun og innleiðingu eftirlitsþátta í útlánaferli sjóðsins, undirliggjandi tryggingum og virðisrýrnun útlána í árslok.
- Við máttum réttmæti þeirra gagna sem notuð eru til grundvallar mati á virðisrýrnun í árslok.
- Við yfirfórum skýringar í ársreikningi og staðfestum að helstu upplýsingar sem reikningsskilareglur lánastofnana kveða á um kæmu fram.

Áritun óháðs endurskoðanda, frh.:

Ábyrgð stjórnar og sparisjóðsstjóra á ársreikningnum

Stjórn og sparisjóðsstjóri eru ábyrg fyrir gerð og glöggri framsetningu ársreikningsins í samræmi við lög um ársreikninga og fyrir því innra eftirliti sem þau telja nauðsynlegt til að gera þeim kleift að setja fram ársreikning sem er án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Við gerð ársreikningsins ber stjórn og sparisjóðsstjóra að leggja mat á rekstrarhæfi sjóðsins og upplýsa, eftir því sem við á, um þætti er varða rekstrarhæfi og miða grundvöll reikningsskilanna við áframhaldandi rekstrarhæfi, nema þau ætli annað hvort að leysa sjóðinn upp eða hætta starfsemi hans, eða hafa engan annan raunhæfan kost en að gera það.

Stjórn og sparisjóðsstjóri skulu hafa eftirlit með gerð og framsetningu ársreikningsins.

Ábyrgð endurskoðanda á endurskoðun ársreikningsins

Markmið okkar eru að öðlast hæfilega vissu um hvort ársreikningurinn í heild sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka, og að gefa út áritun endurskoðanda sem inniheldur álit okkar. Í hæfilegri vissu felst áreiðanleiki en ekki trygging fyrir því að endurskoðun í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla muni alltaf leiða í ljós verulega annmarka ef þeir eru fyrir hendi. Annmarkar geta komið fram vegna sviksemi eða mistaka og eru taldir verulegir ef þeir einir og sér eða samanlagt gætu haft áhrif á efnahagslegar ákvarðanir sem notendur ársreikningsins taka á grundvelli hans.

Við endurskoðun í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla beitum við ávallt faglegri dómgreind og viðhöfum faglega gagnrýni. Að auki:

- Greinum við og metum hættu á verulegri skekkju í ársreikningnum, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka, skipuleggjum og framkvæmum endurskoðunaraðgerðir til að bregðast við þeirri hættu og öflum endurskoðunargagna sem eru nægjanleg og viðeigandi til að byggja álit okkar á. Hættan á að uppgötva ekki verulega skekkju vegna sviksemi er meiri en að uppgötva ekki skekkju vegna mistaka, þar sem sviksemi getur falið í sér samsæri, fölsun, að einhverju sé viljandi sleppt, villandi framsetningu eða að farið sé framhjá innra eftirliti.
- Öflum við skilnings á innra eftirliti, sem varðar endurskoðunina, til að skipuleggja viðeigandi endurskoðunaraðgerðir, en ekki til að veita álit á virkni innra eftirlits sjóðsins.
- Metum við hvort reikningsskilaaðferðir og reikningshaldslegt mat stjórnenda og tengdar skýringar séu viðeigandi.
- Ályktum við um hvort notkun stjórnar og sparisjóðsstjóra á forsendu reikningsskilanna um rekstrarhæfi sé viðeigandi og metum, á grundvelli endurskoðunarinnar, hvort aðstæður séu til staðar sem valdið gætu verulegum vafa um rekstrarhæfi sjóðsins. Ef við teljum að verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi ber okkur, í áritun okkar, að vekja sérstaka athygli á viðeigandi skýringum ársreikningsins eða, ef slíkar skýringar eru ófullnægjandi, að víkja frá fyrirvaralausri áritun. Niðurstaða okkar byggir á endurskoðunargögnum sem aflað er fram að dagsetningu áritunar okkar. Samt sem áður geta atburðir eða aðstæður í framtíðinni gert sjóðinn órekstrarhæfan.
- Metum við framsetningu, uppbyggingu og innihald ársreikningsins í heild, að meðtöldum skýringum, og hvort ársreikningurinn gefi glögga mynd af undirliggjandi viðskiptum og atburðum.

Við upplýsum stjórn og endurskoðunarnefnd meðal annars um áætlað umfang og tímasetningar endurskoðunarinnar og veruleg atriði sem upp kunna að koma í endurskoðun okkar, þar á meðal verulega annmarka á innra eftirliti.

Við lýsum því einnig yfir við stjórn og endurskoðunarnefnd að við höfum uppfyllt skyldur siðareglna um óhæði og upplýsum um tengsl eða önnur atriði sem gætu mögulega talist hafa áhrif á óhæði okkar og þegar við á, til hvaða varnaraðgerða við höfum gripið.

Af þeim atriðum sem við höfum upplýst stjórn og endurskoðunarnefnd um, leggjum við mat á hvaða þættir höfðu mesta þýðingu við endurskoðun ársreikningsins og eru því lykilþættir endurskoðunarinnar. Við lýsum þessum þáttum í áritun okkar nema lög og reglur útiloki að upplýst sé um þá eða, við einstakar mjög sjaldgæfar kringumstæður, þegar við metum að ekki skuli upplýsa um lykilþátt þar sem neikvæðar afleiðingar þess eru taldar vega þyngra en almennir hagsmunir af birtingu slíkra upplýsinga.

Áritun óháðs endurskoðanda, frh.:

Staðfesting vegna annarra ákvæða laga

Í samræmi við ákvæði 2. mgr. 104 gr. laga nr. 3/2006 um ársreikninga staðfestum við samkvæmt okkar bestu vitund að í skýrslu stjórnar sem fylgir þessum ársreikningi eru veittar þær upplýsingar sem þar ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga og koma ekki fram í skýringum.

Reynir Stefán Gylfason, endurskoðandi, ber ábyrgð á endurskoðun ársreikningsins og þessari áritun.

Reykjavík, 18. mars 2021.

KPMG ehf.

Rekstrarreikningur árið 2020

	Skýr.	2020	2019
Vaxtatekjur		400.839	440.094
Vaxtagjöld		(145.634)	(177.706)
Hreinar vaxtatekjur	4	<u>255.205</u>	<u>262.388</u>
Þjónustutekjur		44.681	44.281
Þjónustugjöld		(14.792)	(9.304)
Hreinar þjónustutekjur	5	<u>29.889</u>	<u>34.977</u>
Hreinn gengishagnaður		1.215	832
Aðrar rekstrartekjur	6	2.064	35.236
Aðrar rekstrartekjur		<u>3.279</u>	<u>36.068</u>
Hreinar rekstrartekjur		288.373	333.433
Laun og launatengd gjöld	7	99.981	103.863
Annar rekstrarkostnaður	8	137.494	151.802
Afskriftir	12	5.802	4.366
Rekstrargjöld samtals		<u>243.277</u>	<u>260.031</u>
Framlag í afskriftareikning útlána	10	(16.809)	(5.766)
Hagnaður fyrir skatta		28.287	67.636
Tekjuskattur	9	(9.674)	(12.309)
Hagnaður ársins	16	<u><u>18.613</u></u>	<u><u>55.327</u></u>

Efnahagsreikningur 31. desember 2020

	Skýr.	2020	2019
Eignir			
Sjóður og innstæður í Seðlabanka		1.467.641	1.819.324
Kröfur á lánastofnanir		39.189	36.564
Útlán til viðskiptamanna	10	5.853.437	4.995.435
Fullnustueignir		22.000	3.000
Eignarhlutir í öðrum félögum	11	10.452	9.526
Rekstrarfjármunir	12	49.816	51.506
Óefnislegar eignir	13	58.441	38.858
Skatteign	14	28.111	37.785
Aðrar eignir		3.300	24.137
		<u>7.532.387</u>	<u>7.016.135</u>
Eignir samtals			
		<u>7.532.387</u>	<u>7.016.135</u>
Skuldir			
Almenn innlán	15	6.517.641	6.033.535
Aðrar skuldir		74.093	60.560
		<u>6.591.734</u>	<u>6.094.095</u>
Eigið fé			
Hlutfé		700.887	700.887
Lögbundinn varasjóður		23.977	22.116
Óráðstafað eigið fé		215.789	199.037
		<u>940.653</u>	<u>922.040</u>
Eigið fé og skuldir samtals			
		<u>7.532.387</u>	<u>7.016.135</u>

Eiginfjáryfirlit árið 2020

	Hlutfé	Lögbundinn varasjóður	Óráðstafað eigið fé	Samtals
Breyting á eigin fé á árinu 2020				
Eigið fé 1. janúar 2020	700.887	22.116	199.037	922.040
Hagnaður ársins			18.613	18.613
Lagt í lögbundinn varasjóð		1.861	(1.861)	0
Eigið fé 31. desember 2020	<u>700.887</u>	<u>23.977</u>	<u>215.789</u>	<u>940.653</u>
Breyting á eigin fé á árinu 2019				
Eigið fé 1. janúar 2019	700.887	16.583	149.243	866.713
Hagnaður ársins			55.327	55.327
Lagt í lögbundinn varasjóð		5.533	(5.533)	0
Eigið fé 31. desember 2019	<u>700.887</u>	<u>22.116</u>	<u>199.037</u>	<u>922.040</u>

Sjóðstreymisyfirlit árið 2020

	Skýr.	2020	2019
Rekstrarhreyfingar			
Hagnaður ársins	16	18.613	55.327
Rekstrarliðir sem hafa ekki áhrif á fjárstreymi:			
Hreinar vaxtatekjur	4	(255.205)	(262.388)
Gengismunur		(1.215)	(152)
Virðisrýrnun útlána	10	16.809	5.766
Skatteign, breyting	14	9.674	12.309
Söluhagnaður rekstrarfjármuna		0	(18.906)
Afskriftir rekstrarfjármuna	12	5.802	4.366
		(205.522)	(203.678)
Útlán og kröfur, breyting	10	(825.553)	(849.950)
Fullnustueignir, breyting		(19.000)	18.000
Aðrar eignir, breyting		20.837	58.311
Innlán, breyting	15	361.744	265.403
Aðrar skuldir, breyting		13.533	(19.462)
		(653.961)	(731.376)
Innheimtir vextir		344.236	423.981
Greiddir vextir		(19.583)	(177.706)
Handbært fé til rekstrar		(329.308)	(485.101)
Fjárfestingarhreyfingar			
Fjárfesting í rekstrarfjármunum	12	(1.589)	(14.412)
Sala rekstrarfjármuna		0	51.000
Fjárfesting í óefnislegum eignum	13	(22.106)	(16.036)
Fjárfestingarhreyfingar		(23.695)	20.552
Lækkun á handbæru fé		(353.003)	(464.549)
Handbært fé í ársbyrjun		1.812.329	2.276.747
Áhrif gengisbreytinga á innistæður í erlendri mynt		3.945	131
Handbært fé í árslok		1.463.271	1.812.329

Skýringar

1. Upplýsingar um sjóðinn

Sparisjóðurinn heitir Sparisjóður Austurlands hf. Heimilisfang sjóðsins er að Egilsbraut 25, Neskaupstað.

Sjóðurinn starfar samkvæmt gildandi lögum um fjármálafyrirtæki. Tilgangur sjóðsins er að stunda sparisjóðsstarfsemi eins og hún er skilgreind í áðurgreindum lögum. Fjármálaeftirlit SÍ hefur eftirlit með sjóðnum á grundvelli laga um opinbert eftirlit með fjármálastarfsemi. Samfélagslegt hlutverk sjóðsins er að láta gott af sér leiða og standa vörð um og þróa atvinnulíf, mannlíf og almenna velferð á starfssvæði sínu.

Stjórn sjóðsins og sparisjóðsstjóri staðfestu ársreikninginn þann 18. mars 2021.

2. Reikningsskilaaðferðir

a. Grundvöllur reikningsskilanna

Ársreikningurinn er gerður í samræmi við lög um ársreikninga, lög um fjármálafyrirtæki og reglur um reikningsskil lánastofnana. Hann byggir á kostnaðarverðsreikningsskilum, að öðru leyti en því að hlutdeildarskírteini verðbréfasjóða eru færð á markaðsverði. Ársreikningurinn er gerður eftir sömu reikningsskilaaðferðum og árið áður.

Stjórnendur sjóðsins hafa lagt mat á áframhaldandi rekstrarhæfi sjóðsins og það er mat þeirra að sjóðurinn hafi fullnægjandi burði til áframhaldandi rekstrar. Ársreikningurinn er því gerður miðað við áframhaldandi rekstrarhæfi.

Ársreikningurinn er gerður og birtur í íslenskum krónum. Fjárhæðir eru birtar í þúsundum króna nema annað sé tekið fram.

b. Matsaðferðir

Við gerð ársreiknings þurfa stjórnendur að taka ákvarðanir, meta og gefa sér forsendur sem hafa áhrif á stöðu eigna, skulda, tekna og gjalda sem og upplýsingar í skýringum á reikningsskiladegi. Við matið er byggt á reynslu, þekkingu og fleiri þáttum sem taldir eru viðeigandi og mynda grundvöll fyrir stöðu á bókfærðu verði eigna og skulda sem ekki liggur fyrir með öðrum hætti. Endanlegar niðurstöður kunna að verða frábrugðnar þessu mati. Breytingar á reikningshaldslegu mati eru færðar á því tímabili sem breytingin á sér stað. Matsóvissan felst fyrst og fremst í ákvörðun um niðurfærslu vegna útlána sjóðsins.

c. Vaxtatekjur og vaxtagjöld

Vaxtatekjur reiknast afinnstæðum í Seðlabanka, kröfum á lánastofnanir, útlánum og öðrum fjáreignum sem bera fasta eða breytilega vexti. Vaxtagjöld reiknast afinnlánnum og öðrum skuldum. Tekjur og gjöld sem jafna má til vaxta, svo sem lántökugjöld, eru færð með vaxtatekjum og gjöldum.

Vaxtatekjur og vaxtagjöld eru færð í rekstrarreikninginn eftir því sem þau falla til miðað við virka vexti. Meðal vaxtatekna og vaxtagjalda er dreifing á afföllum og yfirverði og annar mismunur sem er á upphaflegu bókfærðu verði fjármálagernings og fjárhæð á gjalddaga miðað við virka vexti.

Virkir vextir er sú ávöxtunarkrafa sem notuð er við núvirðingu áætlaðs sjóðstreymis yfir áætlaðan líftíma fjármálagernings eða styttra tímabil, eftir því sem við á, þannig að það jafngildi bókfærðri fjárhæð fjáreignarinnar eða fjárskuldarinnar í efnahagsreikningi. Þegar virkir vextir eru reiknaðir áætla sjóðurinn sjóðstreymi með tilliti til allra samningsþátta fjármálagerningsins en tekur ekki tillit til útlánataps í framtíðinni.

d. Þjónustutekjur og þjónustugjöld

Sjóðurinn veitir viðskiptavinum sínum ýmsa þjónustu sem hann fær greitt fyrir. Þjónustutekjurnar eru færðar í rekstrarreikning eftir því sem þjónustan er veitt.

Þjónustugjöld eru aðallega greiðslur vegna þjónustu sem sjóðurinn kaupir af öðrum fjármálafyrirtækjum vegna viðskiptamanna sinna, en þau eru gjaldfærð eftir því sem þjónustan er fengin.

Skýringar, frh.:

e. Erlendir gjaldmiðlar

Eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru umreiknaðar í íslenskar krónur á gengi í árslok. Rekstrartekjur og gjöld í erlendum gjaldmiðlum eru umreiknuð á gengi viðskiptadags.

f. Hreinar tekjur af fjáreignum og fjárskuldum á gangvirði

Hreinar tekjur af fjáreignum og fjárskuldum fela í sér allar innleystar og óinnleystar gangvirðisbreytingar af fjáreignum og fjárskuldum sem tilgreindar hafa verið á gangvirði, arð og gengishagnað eða tap af gjaldmiðlum. Arðstekjur eru færðar í rekstrarreikning við móttöku arðsgreiðslunnar.

g. Virðisrýrnun útlána og krafna

Virðisrýrnun er færð þegar bókfært verð eignar eða fjárskapandi einingar verður hærra en endurheimtanleg fjárhæð hennar. Virðisrýrnun er þá færð í rekstrarreikning.

Tvær aðferðir eru notaðar til að reikna virðisrýrnun, annars vegar á einstökum lánnum og kröfum og hins vegar tap á ákveðnum lánasöfnum. Áætlað tap vegna síðari atburða, án tillits til líkinda þeirra, er ekki fært.

Hlutlægar vísbendingar um virðisrýrnun felast í upplýsingum um eftirfarandi atvik eða aðstæður:

- (i) umtalsverðir fjárhagsörðugleikar lántakanda;
- (ii) samningsrof, svo sem vanskil á afborgunum eða á vöxtum eða greiðslum af höfuðstól;
- (iii) sparisjóðurinn veitir lántakanda af viðskiptalegum eða lagalegum ástæðum, sem tengjast fjárhagsvandræðum lántakanda, ívilnun í formi endurfjármögnunar sem annars myndi ekki koma til greina af hálfu lánveitanda;
- (iv) það er orðið líklegt að lántakandi verði gjaldþrota eða undirgangist annars konar fjárhagslega endurskipulagningu;
- (v) virkur markaður er ekki lengur til staðar fyrir viðkomandi fjárhagslega eign vegna fjárhagslegra vandræða; eða
- (vi) greinileg gögn sem benda til mælanlegrar lækkunar á áætluðu framtíðarsjóðstreymi frá lánaflokki frá upphaflegri færslu eignanna, þótt minnkunin verði enn ekki greind á einstakar fjáreignir í flokknum, þar á meðal:
 - óhagstæðar breytingar á greiðslustöðu lántakenda í flokknum; eða
 - almennar þjóðhagslegar eða staðbundnar efnahagsaðstæður sem tengjast eignum í flokknum.

Mat einstakra útlána og krafna

Virðisrýrnun á einstökum lánnum og kröfum er ákvörðuð með mati á áhættu í hverju tilfelli fyrir sig.

Sparisjóðurinn metur á hverjum reikningsskiladegi hvort fyrir liggja hlutlægar vísbendingar um virðisrýrnun einstakra lána. Þessu verklagi er beitt við öll lán sem teljast mikilvæg. Við matið er tekið tillit til eftirfarandi þátta:

- heildaráhætta sparisjóðsins gagnvart viðskiptavininum;
- fjárhæð og tímasetning væntanlegra inngreiðslna;
- líklegur ágóði til sparisjóðsins við búskipti eða gjaldþrot;
- hversu flókið er að ákvarða heildarfjárhæðir og mat á öllum kröfum á lántaka og hversu mikil lagaleg og tryggingaleg óvissa er fyrir hendi;
- söluverðmæti tryggingar (eða annarra lækkunarþátta) og líkindum á endurgreiðslu; og
- líklegur frádráttur kostnaðar við innheimtu útistandandi fjárhæða;

Virðisrýrnun er reiknuð með því að bera saman bókfært verð útlána og krafna við vænt framtíðarsjóðstreymi eða núvirði þeirra trygginga sem sjóðurinn hefur fyrir lánunum. Virðisrýrnun útlána og krafna er færð í afskriftareikning sem kemur til lækkunar á bókfærðu verði þeirra.

g. Virðisrýrnun útlána og krafna frh.

Mat á söfnum útlána og krafna

Þar sem lán og kröfur hafa verið metin sérstaklega og engar vísbendingar fundist um tap eru þau flokkuð í söfn á grundvelli svipaðra áhættueinkenna til að reikna út heildarvirðisrýrnun þeirra. Þetta tap nær til lána og krafna sem eru virðisrýrð á reikningsskiladegi, en verða ekki greind sem slík fyrr en síðar.

Virðisrýrnun á safni er metin útfrá sögulegum gögnum sjóðsins um útlánatöp og vanskil ásamt því sem tekið hefur verið tillit til efnahagslegra mælikvarða í samræmi við ákvæði reglna um reikningsskil lánastofnana.

Endanlegar afskriftir

Lán eru færð sem endanlega töpuð, ýmist að hluta eða fullu, þegar engar raunhæfar líkur eru á endurheimtu þeirra.

h. Skattar

Tekjuskattur

Tekjuskattur færður í rekstrarreikning samanstandur af tekjuskatti til greiðslu vegna ársins og frestuðum tekjuskatti. Tekjuskattur er færður í rekstrarreikning nema að því marki sem hann varðar liði sem eru færðir beint á eigið fé, en í þeim tilvikum er tekjuskatturinn færður beint á eigið fé.

Tekjuskattur til greiðslu er áætlaður tekjuskattur sem greiða skal vegna skattskyldra tekna ársins, miðað við gildandi skatthlutfall á uppgjörstegi og allar leiðréttingar á tekjuskatti til greiðslu vegna fyrri ára.

Skatteign er reiknuð og færð í ársreikninginn að því marki sem talið er að hún muni nýtast. Útreikningurinn byggist á mismun efnahagsliða samkvæmt skattuppgjöri annars vegar og ársreikningi hins vegar að teknu tilliti til yfirferanlegs skattalegs taps. Mismunur efnahagsliða, sem þannig kemur fram, stafar af því að álagning tekjuskatts er miðuð við aðrar forsendur en reikningsskil sjóðsins og er þar í meginatriðum um að ræða tímabundinn mismun á færslu tekna og gjalda í skattuppgjöri annars vegar og ársreikningi hins vegar.

Fjársýsluskattur

Sjóðurinn greiðir fjársýsluskatt, en skatturinn er lagður á fjármálfyrirtæki og váttryggingafélög. Skatturinn er lagður á laun og er hann gjaldfærður með launum og launatengdum gjöldum í rekstri sjóðsins.

i. Handbært fé

Til handbærs fjár í sjóðstreymi teljast sjóður, óbundnar innstæður í Seðlabanka og gjaldkræfar kröfur á lánastofnanir.

j. Útlán til viðskiptamanna og kröfur á lánastofnanir

Útlán og kröfur eru fjármálagerningar, aðrir en afleiðusamningar, sem bera fastar og útreiknanlegar greiðslur og eru ekki skráðir á virkum markaði, fyrir utan þá sem sjóðurinn tilgreinir og færir á gangvirði. Útlán og kröfur fela í sér útlán sem sjóðurinn veitir viðskiptavinum sínum, útlán sem sjóðurinn tekur þátt í að veita ásamt öðrum lánastofnunum og keypt útlán sem eru óskráð og sjóðurinn hefur ekki í hyggju að selja í náinni framtíð.

Útlán og kröfur eru upphaflega færð á gangvirði, sem er lánsfjárhæðin auk alls kostnaðar vegna viðskiptanna. Útlán eru síðan metin á afskrifuðu kostnaðarverði, sem er fundið með útreikningi samkvæmt aðferð um virka vexti. Áfallnir vextir eru færðir sem hluti af bókfærðu verði útlána og krafna.

k. Fjáreignir tilgreindar á gangvirði

Sjóðurinn færir tiltekna fjáreignir við upphaflega skráningu þeirra í bókhald sem fjáreignir á gangvirði. Breytingar á gangvirði eru færðar í rekstrarreikning, sem hreinar tekjur af fjáreignum á gangvirði.

Skýringar, frh.:

I. Akvörðun gangvirðis

Gangvirði fjáreigna og fjárskulda sem eru skráðar á virkum markaði er sama og skráð verð þeirra. Matsaðferðum er beitt á alla aðra fjármálagerninga við útreikning á gangvirði þeirra. Fjáreign eða fjárskuld telst vera skráð á virkum markaði ef opinbert verð er fánlegt frá kauphöll eða öðrum óháðum aðila og verðið endurspeglar raunveruleg og regluleg markaðsviðskipti á milli ótengdra aðila.

Matsaðferðir geta falið í sér að notast er við verð í nýlegum viðskiptum milli ótengdra aðila, að tekið sé mið af verðmæti annarra fjármálagerninga sem eru áþekkir þeim gerningi sem um ræðir eða stuðst við núvirt fjárstreymi eða önnur verðmatslíkön. Við beitingu matsaðferða eru allir þættir notaðir sem markaðsaðilar myndu nota við verðmat og aðferðirnar eru í samræmi við viðurkenndar aðferðir við að verðleggja fjármálagerninga.

m. Skuldabréfaeign

Skuldabréf eru færð á afskrifuðu kostnaðarverði miðað við aðferð virkra vaxta.

Skráning og afskráning fjáreigna og fjárskulda

Kaup og sala fjáreigna eru skráð á þeim degi sem viðskiptin fara fram. Þau eru færð á þeim degi sem sjóðurinn skuldbindur sig til að kaupa eða selja eign, nema vegna útlána, sem eru skráð þegar fjármagn er afhent lántakanda. Fjáreignir eru afskráðar þegar rétturinn til að fá fjárstreymi af fjáreign er ekki lengur til staðar eða þegar áhætta og ávinningur af eignarhaldinu hefur verið flutt frá sjóðnum.

Fjárskuld er skráð þegar sjóðurinn verður hluti af samningsbundnum skuldagerningi. Fjárskuld er afskráð þegar skuldbinding sjóðsins er gerð upp með greiðslu, skuldaraðili fellur frá kröfunni eða fjárskuldin er felld úr gildi.

n. Fullnustueignir

Eignir sem sjóðurinn hefur eignast vegna fullnustu á kröfum. Eignir eru í sölumæðferð og eru eignfærðar á því sem lægra reynist af kostnaðarverði eða gangvirði að frádregnum áætluðum sölukostnaði.

o. Rekstrarfjármunir og óefnislegar eignir

Rekstrarfjármunir og óefnislegar eignir eru færðar til eignar á kostnaðarverði að frádregnum uppsöfnuðum afskriftum og virðisrýrnun. Afskriftir eru reiknaðar sem fastur hundradshluti miðað við áætlaðan nýtingartíma þar til niðurlagsverði er náð. Áætlaður nýtingartími greinist þannig:

Fasteignir	50 ár
Innréttingar og húsbúnaður	5 ár
Skrifstofuáhöld og tæki	3 - 5 ár
Hugbúnaður	10 ár

p. Innlán

Sjóðurinn fjármagnar sig að mestu leyti með innlánum frá viðskiptavinum. Innlánin samanstanda af bundnum og óbundnum innlánum. Innlán eru í upphafi metin á gangvirði, en eftir það eru þau metin á afskrifuðu kostnaðarverði með aðferð virkra vaxta.

r. Aðrar eignir og aðrar skuldir

Aðrar eignir og aðrar skuldir eru færðar á kostnaðarverði.

s. Skuldbindingar

Skuldbinding er færð í efnahagsreikning þegar lagaleg skylda, sem leiðir aflíðnum atburðum, hvílir á sjóðnum, og líklegt þykir að útstreymi hagrænna gæða þurfi að koma til við uppgjör skuldbindingarinnar. Ef áhrifin eru veruleg eru skuldbindingarnar ákveðnar með því að afvaxta áætlað framtíðarfjárstreymi með hlutalli fyrir skatta og meta þannig áhættuna sem tengist skuldbindingunni.

Skýringar, frh.:

t. Eigið fé

(i) Hlutfé

Samkvæmt samþykktum sjóðsins nemur hlutfé hans 700,9 millj. kr. og er það í eigu 95 aðila. Eitt atkvæði fylgir hverjum hlut.

(ii) Lögbundinn varasjóður

Lögbundinn varasjóður er stofnaður í samræmi við lög um hlutfélög sem kveða á um að ráðstafa eigi hluta af hagnaði í lögbundinn varasjóð uns hann nemur fjórðungi af hlutfé í sjóðnum.

(iii) Oráðstafað eigið fé

Oráðstafað eigið fé samanstendur af óúthlutuðum hagnaði og tapi sem hefur safnast upp hjá sjóðnum að frádregnum framlögum í lögbundinn varasjóð og arðgreiðslum.

3. Mat stjórnenda

Sjóðurinn framkvæmir mat og beitir ályktunum sem hafa áhrif á fjárhæðir eigna og skuldbindinga. Þetta mat og ályktanir eru stöðugt endurmetnar og byggjast á reynslu og öðrum þáttum, þar með talið væntingum til atburða í framtíðinni, sem taldar eru raunhæfar við núverandi kringumstæður.

Virðisrýrnun útlána og krafna

Útlánasafnið er endurskoðað reglulega til að meta virðisrýrnun. Áður en ákvörðun er tekin um færslu virðisrýrnunar þarf sjóðurinn að meta hvort hlutlæg gögn gefi til kynna mælanlega lækkun á væntu framtíðarsjóðstreymi ýmist frá einstökum lánum eða frá safni lána áður en lækkun verður merkjanleg hjá einstöku láni í safninu. Þetta geta verið vísbendingar um breytingar á greiðslugetu lántakanda eða efnahagsástandi. Stjórnendur nota mat sem byggir á sögulegri reynslu af eignum með einkenni tapsáhættu og hlutlæg merki virðisrýrnunar þegar meta skal framtíðarsjóðstreymi. Aðferðarfræðin og ályktanirnar sem notaðar eru við að meta bæði upphæðir og tímasetningar á framtíðarsjóðstreymi eru endurskoðaðar reglulega með það að markmiði að minnka muninn á ætluðu tapi og raunverulegu tapi.

4. Hreinar vaxtatekjur

Vaxtatekjur og vaxtagjöld greinast þannig:

	2020	2019
Vaxtatekjur af kröfum á lánastofnanir	27.746	92.663
Vaxtatekjur útlána	373.093	347.431
Vaxtatekjur samtals	400.839	440.094
Vaxtagjöld af innlánum	145.468	177.476
Vaxtagjöld af lántöku	166	230
Vaxtagjöld samtals	145.634	177.706
Hreinar vaxtatekjur	255.205	262.388

5. Hreinar þjónustutekjur

Þjónustutekjur og þjónustugjöld greinast þannig:

Útlán	22.529	20.010
Ábyrgðabókun	425	846
Aðrar þjónustutekjur	21.727	23.425
Þjónustutekjur samtals	44.681	44.281
Þjónustugjöld	(14.792)	(9.304)
Hreinar þjónustutekjur	29.889	34.977

Skýringar, frh.:

6. Aðrar rekstartekjur

Aðrar rekstartekjur sundurliðast þannig:

	2020	2019
Söluhagnaður fastafjármuna og fullnustueigna	0	28.906
Húsaleiga	2.064	6.330
	<u>2.064</u>	<u>35.236</u>

7. Laun og launatengd gjöld

Laun og launatengd gjöld greinast þannig:

Laun	76.427	78.183
Launatengd gjöld	23.554	25.680
	<u>99.981</u>	<u>103.863</u>

Starfsmannafjöldi sjóðsins er sem hér segir:

Meðalfjöldi starfsmanna á árinu umreiknaður í heilsársstörf	6,8	6,9
Stöðugildi í árslok	6,0	6,3

8. Annar rekstarkostnaður

Annar rekstarkostnaður greinist þannig:

Tölvuþjónusta	69.853	74.727
Endurskoðunar- og reikningsskilakostnaður	8.313	8.718
Sérfræðiþjónusta	4.678	2.694
Framlag í tryggingarsjóð innistæðueigenda	965	5.597
Húsnæðis og skrifstofukostnaður	20.775	26.405
Félagsgjöld SÍSP og önnur félagsgjöld	12.810	13.799
Samfélagsstyrkir	1.500	3.560
Ýmis annar kostnaður	18.600	16.302
Önnur rekstargjöld samtals	<u>137.494</u>	<u>151.802</u>

Endurskoðunar- og reikningsskilakostnaður sundurliðast þannig:

Þóknun endurskoðenda

Endurskoðun ársreiknings og árshlutareiknings	5.414	5.381
Innri endurskoðun	2.899	2.755
Önnur þóknun	0	582
Samtals þóknun til endurskoðenda	<u>8.313</u>	<u>8.718</u>

Í þóknun fyrir endurskoðun felst vinna við endurskoðun á ársreikningi auk vinnu sem stjórn sjóðsins hefur falið endurskoðendum og telst falla undir eðlilegan hluta af starfi þeirra. Undir önnur verkefni fellur einkum ýmis sérfræðiaðstoð.

Skýringar, frh.:

9. Tekjuskattur

Virkur tekjuskattur greinist þannig:		2020		2019	
Hagnaður fyrir skatta		28.287		67.636	
Tekjuskattur af afkomu ársins	20,0%	5.657	20,0%	13.527	
Óskattskyldar tekjur	0,0%	0	0,0%	(5)	
Ófrádráttarbær gjöld	0,0%	4	0,0%	4	
Breyting á áætlaðri nýtingu tekjuskatteignar	14,2%	4.013	(1,8%)	(1.217)	
Tekjuskattur samkvæmt rekstrarreikningi	34,2%	9.674	18,2%	12.309	
Skattur í efnahagsreikningi greinist þannig:		2020		2019	
Skatteign í byrjun árs		37.785		50.081	
Reiknaður tekjuskattur ársins		(9.674)		(12.309)	
Skatteign í árslok		28.111		37.785	

10. Útlán til viðskiptavina

Útlán greinast þannig eftir útlánsformum:

Yfirdráttarlán	768.939	860.527
Skuldabréf	5.084.498	4.134.908
Útlán til viðskiptavina samtals	5.853.437	4.995.435

Útlán og kröfur greinast þannig eftir atvinnugreinum lántakenda:

Sjávarútvegur	78.803	20.482
Iðnaður og verktakar	169.773	140.871
Þjónustustarfsemi	1.342.552	1.439.185
Einstaklingar	4.262.309	3.394.897
	5.853.437	4.995.435

Afskriftareikningur útlána greinist þannig:

	Afskriftareikningur		2020	2019
	Sérstakur	Almennur	Samtals	Samtals
Afskriftareikningur útlána í byrjun árs	20.343	54.795	75.138	72.911
Framlag afskriftareiknings á árinu	13.445	2.902	16.347	5.766
Endanlega töpuð útlán	(11.361)	0	(11.361)	(3.839)
Innkomið áður afskrifað	0	462	462	300
Afskriftareikningur útlána í lok ársins	22.427	58.159	80.586	75.138

Afskriftareikningur útlána í hlutfalli af útlánum og veittum ábyrgðum

0,4% 1,0% 1,4% 1,5%

Framlag í afskriftareikning útlána í rekstrarreikningi greinist þannig:

Framlag vegna útlána á árinu	8.040	3.364	11.404	5.766
Niðurfærsla vegna fullnustueigna	5.405	0	5.405	0
Framlag í afskriftareikning útlána	13.445	3.364	16.809	5.766

Skýringar, frh.:

11. Eignarhlutir í öðrum félögum

Eignarhlutir í öðrum félögum greinast þannig:	2020	2019
Sparisjóður Höfðhverfinga ses., Grenivík	7.533	6.607
Auðkenni hf., Reykjavík	2.588	2.588
Uppspretta ehf., Hafnarfirði	275	275
Saga eignarhaldsfélag ehf., Reykjavík	29	29
Fjölgreiðslumiðlun hf., Reykjavík	27	27
Samtals	<u>10.452</u>	<u>9.526</u>

12. Rekstrarfjármunir

Rekstrarfjármunir félagsins greinast þannig:	Húsbúnaður		
	Fasteignir	skrifstofuáhöld	Samtals
Heildarverð 1.1.2020	115.815	18.783	134.598
Afskrifað áður	(68.459)	(14.633)	(83.092)
Bókfært verð 1.1.2020	<u>47.356</u>	<u>4.150</u>	<u>51.506</u>
Keypt á árinu	0	1.589	1.589
Afskrifað á árinu	(2.094)	(1.185)	(3.279)
Bókfært verð 31.12.2020	<u>45.262</u>	<u>4.554</u>	<u>49.816</u>
Afskriftarhlutföll	2%	20%	

Fasteignamat húseigna og lóða nam í lok ársins 61,2 millj. kr. Brunabótamat húseigna nam á sama tíma 282,3 millj. kr. Vátryggingarverð húsbúnaðar og skrifstofuáhalda var 48,3 millj. kr. þann 31.12.2020.

13. Óefnislegar eignir

Hugbúnaður félagsins greinist þannig:	Hugbúnaður
Heildarverð 1.1.2020	39.206
Afskrifað áður	(348)
Bókfært verð 1.1.2020	<u>38.858</u>
Keypt á árinu	22.106
Afskrifað á árinu	(2.523)
Bókfært verð 31.12.2020	<u>58.441</u>

Skýringar, frh.:

14. Reiknuð skatteign

Breyting skatteignar á árinu greinist þannig:	2020	2019
Reiknuð skatteign í ársbyrjun	37.785	50.081
Breyting skatteignar á árinu	(9.674)	(12.309)
Reiknuð skatteign í árslok	<u>28.111</u>	<u>37.785</u>
Skatteign sjóðsins skiptist þannig á eftirfarandi liði:		
Útlán	16.117	15.028
Frestaður gengismunur	49	72
Rekstrarfjármunir	(2.295)	(2.126)
Yfirfæranlegt skattalegt tap	35.243	41.662
Reiknuð skatteign í árslok	<u>49.114</u>	<u>54.636</u>
Skatteign færð niður vegna óvissu um nýtingu	(21.003)	(16.851)
Skatteign í árslok	<u>28.111</u>	<u>37.785</u>

Skatteign að fjárhæð kr. 21,0 millj. vegna yfirfæranlegs skattalegs taps er ekki færð til eignar vegna óvissu um nýtingu hennar.

Yfirfæranlegt skattalegt tap er nýtanlegt á móti skattskyldum hagnaði næstu ára og skiptist þannig:

Skattalegt tap ársins 2011, nýtanlegt til ársloka 2021	175.957	208.052
Skattalegt tap ársins 2014, nýtanlegt til ársloka 2024	256	256
	<u>176.213</u>	<u>208.308</u>

15. Almenn innlán

Innlán greinast þannig:

Óbundin innlán	3.346.785	2.978.041
Bundin innlán	3.170.856	3.055.494
Innlán samtals	<u>6.517.641</u>	<u>6.033.535</u>

16. Eigið fé

Eigið fé í árslok nam 940,6 millj. kr. eða 12,5% af niðurstöðu efnahagsreiknings. Eiginfjárlutfall sem reiknað er samkvæmt ákvæðum 84. gr. laga um fjármálafyrirtæki er 24,93% en má lægst vera 8,0%. Fjármálaeftirlitið hefur lokið við mat á eiginfjárbörf sjóðsins samkvæmt svonefndu SREP ferli og er hún 14,1%. Með eiginfjárukum er hún 19,6% miðað við 31. desember 2020. Eiginfjárkrafa FME til sjóðsins greinist þannig:

	31.12.2020
Lágmarkskrafa FME	14,1%
Verndunarauki	2,5%
Kerfisáhættuauki	3,0%
Sveiflujöfnunarauki	0,0%
Samanlögð krafa	<u>19,6%</u>

Skýringar, frh.:

16. Eigið fé, frh.:

Eiginfjárlutfall reiknast þannig:	2020	2019
Heildar eigið fé	940.653	922.040
Skatteign	(28.111)	(37.785)
Óefnislegar eignir	(58.441)	(38.858)
Eignarhlutir í fjármálafyrirtækjum	(7.533)	(6.607)
Eiginfjárgrunnur samtals	<u>846.568</u>	<u>838.790</u>
Heildar áhættugrunnur skiptist þannig:		
Útlánaáhætta	2.783.378	2.787.978
Markaðsáhætta	865	1.703
Rekstraráhætta	611.807	614.630
Áhættugrunnur samtals	<u>3.396.050</u>	<u>3.404.311</u>
Eiginfjárlutfall	24,93%	24,64%

Vogunarhlutfall

Fjármálafyrirtæki skal skv. 30. gr. a í lögum um fjármálafyrirtæki nr. 161/2002 uppfylla kröfur um vogunarhlutfall. Vogunarhlutfall sjóðsins í árslok 2020 er 11,2% en samkvæmt lögnum skal vogunarhlutfall ekki fara undir 3%.

Vogunarhlutfallið reiknast þannig:	2020	2019
Eigið fé þáttar 1	846.568	838.790
Áhættuskuldbindingar:		
- Liðir innan efnahags	7.532.386	7.016.133
- Liðir utan efnahags	135.100	166.593
- Frádráttarliðir eiginfjárþáttar 1	(94.085)	(83.250)
Heildaráhættuskuldbindingar	<u>7.573.401</u>	<u>7.099.476</u>
Vogunarhlutfall	11,2%	11,8%

17. Tengdir aðilar

Sjóðurinn hefur skilgreint samband tengdra aðila sem stjórn sjóðsins, sparisjóðsstjóra og nánustu fjölskyldu þeirra einstaklinga sem falla þarna undir. Einnig hefur verið skilgreint samband við einingar með umtalsverð ítök hjá stærstu hluthafa sjóðsins. Viðskipti við tengda aðila eru á armslengdargrunni.

Skýringar, frh.:

17. Tengdir aðilar frh.:

Laun og þóknanir til stjórnenda sjóðsins, auk hluthafa, greinast þannig:

	2020		2019	
	Laun og hlunnindi	Hlutfjáreign í árslok	Laun og hlunnindi	Hlutfjáreign í árslok
Vilhjálmur G. Pálsson, sparisjóðsstjóri	22.414	0	28.160*	0
Magnús Jóhannsson, skrifstofustjóri	16.268	631	15.642	631
Jón Einar Marteinsson, stjórnarformaður	2.400	1.403	2.400	1.403
Jón Björn Hákonarson, stjórnarmaður	1.200	0	1.200	0
Jóna Árný Þórðardóttir, stjórnarmaður	1.200	0	1.200	0
Regína Fanný Guðmundsdóttir, stjórnarmaður	1.500	0	1.500	0
Sigurður H. Pálsson, stjórnarmaður	1.604	0	1.674	0
Guðrún Pálsdóttir, endurskoðunarnefnd	300	0	275	0
Guðmundur J. Skúlason, varam. í stjórn	-	3.112	40	3.112
	46.886	5.146	23.931	5.146

*Laun sparisjóðsstjóra á árinu 2019 innihalda starfsaldursuppbætur.

Útlán og innlán við tengda aðila sundurliðast þannig:

	2020	2019
Útlán	157.867	121.707
Innlán	468.411	561.791

Vaxtakjör útlána og innlána tengdra aðila eru sambærileg við vaxtakjör annarra viðskiptamanna sjóðsins.

18. Hluthafar

Samkvæmt 87. gr. laga um fjármálafyrirtæki skal upplýsa í ársreikningi um hluthafa sem eiga umframt 1% hlutfjár í lok reikningsárs. Sé viðkomandi lögaðili skal jafnframt koma fram hver sé raunverulegur eigandi viðkomandi lögaðila. Eftirtaldir aðilar áttu meira en 1% hlutfjár í sjóðnum í árslok:

Hluthafar	Heimili	%	Raunverulegur eigandi
Ríkissjóður Íslands	Reykjavík	49,46%	
Fjarðabyggð	Fjarðabyggð	22,37%	
Samvinnufélag útgerðamanna Neskaupstað	Fjarðabyggð	7,99%	
Stapi lífeyrissjóður	Akureyri	6,50%	
Launafli ehf.	Fjarðabyggð	1,60%	Hrafnkell Guðjónsson 18% Máni Sigfússon 18% Guðmundur J Skúlason 18% Unnar H Elísson 10%
Guðmundur J. Skúlason og G.Skúlason vélaverkstæði ehf.	Fjarðabyggð	1,24%	
		<u>89,16%</u>	

19. Veðsettar eignir

Sjóðurinn hefur sett bundið innlán að veði til fullnustu skuldbindingum Sparisjóðsins í greiðslukerfum Seðlabanka Íslands á hverjum tíma að fjárhæð 141,4 millj. kr. í árslok 2020. Aðrar eignir sjóðsins eru ekki veðsettar.

Skýringar, frh.:

20. Skuldbindingar utan efnahagsreiknings *Abyrgðir og ónotaðar yfirdráttarheimildir*

Sjóðurinn hefur gengist í abyrgðir fyrir viðskiptamenn sína og veitt þeim yfirdráttarheimildir. Þessar abyrgðir og yfirdráttarheimildir greinast þannig:

	2020	2019
Veittar abyrgðir vegna viðskiptamanna	36.609	66.966
Ónotaðar yfirdráttarheimildir og kortaheimildir	492.455	498.135
	<u>529.064</u>	<u>565.101</u>

Tryggingarsjóður innstæðueigenda

Samkvæmt lögum sem gilda um Tryggingarsjóð innstæðueigenda og fjárfesta skulu heildareignir sjóðsins nema að lágmarki 0,3% af meðaltali tryggðra innstæðna í viðskiptabönkum og sparisjóðum á næstliðnu ári. Greiðslur sjóðsins til Tryggingasjóðs nema 965 þús. kr vegna ársins 2020.

21. Ahættugreining

a. Ahættustýring

Áhættustýring felur í sér að stýra áhættu sjóðsins með sem skilvirkustum hætti og gera áhættustýringuna sem gagnsæjasta, allt frá stjórn til þeirra einstöku starfsmanna sem taka ákvörðun sem í er fólgin áhættu. Stjórnendur og stjórn greina áhættu sjóðsins á hverjum tíma, fylgjast með og meta áhættuþætti og hafa eftirlit með að viðmiðunarmörk einstakra áhættuþátta séu virt. Skilvirkar aðferðir og aðgerðir við mat á áhættu eru því grundvöllur áhættustýringar sjóðsins. Stjórn sjóðsins ákveður meginstefnur hvað varðar áhættustýringu og setur mörk ásættanlegrar áhættu í daglegum rekstri sjóðsins. Stjórn setur markmið varðandi áhættustýringu og eftirlit með áhættuþáttum, svo sem útlánaáhættu, lausafjárahættu, markaðsáhættu og rekstaráhættu.

b. Framkvæmd áhættustýringar

Stjórnendur sjóðsins hafa með höndum eftirlit og skýrslugerð varðandi mismunandi tegundir áhættu.

Ákvarðanatataka byggist á skipulagi þar sem stjórn sjóðsins hefur falið öðrum umboð til að gefa út leiðbeiningar og markmið varðandi ásættanlega áhættu og ákveða einstakar stöður út frá stærð og áhættu. Upplýsingar um áhættustöður eru reglulega kynntar fyrir stjórn sjóðsins.

c. Eftirlit og stýring lausafjárahættu

Lausafjárahætta er hætta á tapi vegna þess að ekki er hægt að standa við skuldbindingar þegar þær gjaldfalla. Sjóðurinn fylgist með lausafjárahættu sinni með greiningu á gjalddögum fjáreigna og fjárskulda til að geta endurgreitt allar skuldir á gjalddaga. Sjóðurinn þarf alltaf að hafa nægjanlegt laust fé til að geta mætt bæði fyrir séðum og ófyrir séðum greiðslu skuldbindingum. Sjóðurinn hefur sett sérreglur varðandi lausafjárstöðu og fjármögnun og er þeim ætlað að tryggja og viðhalda sveigjanleika. Þetta felur meðal annars í sér aðgang að lánalínum, yfirdráttarheimildum og fjáreignum sem auðvelt og fljótlegt er að selja, svo sem ríkisvixlum og ríkisskuldabréfum.

Auk þess er fylgst með lausafjárahættu með skýrslum um lausafjárahlutfall sem sendar eru reglulega til Fjármálaeftirlitsins og Seðlabanka Íslands. Lausafjárahlutfallið sýnir hlutfallið milli eigna og skulda eftir því hversu langt er til gjalddaga þeirra.

Skýringar, frh.:

d. Eftirstöðvagreining fjáreigna og fjárskulda

Fjáreignir og fjárskuldir sjóðsins greinast þannig eftir gjalddögum*:

31.12.2020	Gjaldkræft 0-3 mán.	4-12 mánuðir	1-5 ár	Yfir 5 ár	Samtals
Sjóðir og innistæður	1.420.388			47.253	1.467.641
Kröfur á lánstofnanir	39.189				39.189
Útlán og kröfur	526.108	483.177	998.278	3.845.875	5.853.437
Hlutabréf				10.452	10.452
Aðrar eignir	3.300				3.300
	1.988.985	483.177	998.278	3.903.580	7.374.019
Almenn innlán	3.962.377	499.686	1.237.342	818.236	6.517.641
Aðrar skuldir	74.093				74.093
	4.036.470	499.686	1.237.342	818.236	6.591.734
Fjáreignir - fjárskuldir	(2.047.485)	(16.509)	(239.064)	3.085.344	782.285
31.12.2019	Gjaldkræft 0-3 mán.	4-12 mánuðir	1-5 ár	Yfir 5 ár	Samtals
Sjóðir og innistæður	1.775.765			43.559	1.819.324
Kröfur á lánstofnanir	36.564				36.564
Útlán og kröfur	528.775	1.067.026	904.719	2.494.916	4.995.435
Hlutabréf				9.526	9.526
Aðrar eignir	24.137				24.137
	2.365.241	1.067.026	904.719	2.548.001	6.884.986
Almenn innlán	3.613.503	459.255	1.202.645	758.132	6.033.535
Aðrar skuldir	60.560				60.560
	3.674.063	459.255	1.202.645	758.132	6.094.095
Fjáreignir - fjárskuldir	(1.308.822)	607.771	(297.926)	1.789.869	790.891

*í ofangreindri greiningu er ekki tekið tillit til áætlaðra vaxtagreiðslana í framtíðinni. Fjárhæðir í töflunni eru ekki núvirtar.

e. Eftirlit og stýring markaðsáhhættu

Stefna sjóðsins er að fylgjast með markaðsáhhættu í rekstrinum og gæta þess að ekki sé farið yfir þau mörk sem stjórn hefur sett. Markaðsáhhættu er stýrt með takmörkunum á stöðutökum og áhættuviðmiðum.

f. Vaxtaáhhætta

Vaxtaáhhætta ræðst af mismun á vaxtakjörum innlána eða fjármögnunar annars vegar og útlánavöxtum lánasafns hins vegar. Starfsemi sjóðsins lýtur áhhættu vegna vaxtasveiflna að því marki að vaxtaberandi eignir og vaxtaberandi skuldir hafa mismunandi binditíma og eru endurreiknaðar á mismunandi tímum eða í mismunandi fjárhæðum.

Breytilegir vextir eigna og skulda geta einnig valdið áhhættu vegna sveiflna ýmissa breytilegra vaxtaviðmiða, svo sem innlánsvaxta og annarra mismunandi vaxtategunda. Starfsemi áhættustýringar beinist að því að hámarka nettóvaxtatekjur að því tilskildu að markaðsvextir fari saman við stefnu stjórnar og áhættuviðmið.

Heildarfjárhæð útlána sjóðsins sem bera fasta vexti nam 28 millj. kr. í lok desember 2020 (2019: 57,1 millj. kr).

Skýringar, frh.:

21. Ahættugreining, frh.:

g. Verðbólguáhætta

Sjóðurinn stendur frammi fyrir áhættu vegna verðbólgu á Íslandi þar sem eignir tengdar neysluverðsvísitölu eru minni en samsvarandi skuldir. Allar eignir og skuldir með verðtryggingar ákvæðum eru færðar með áföllnum verðbótum á hverjum tíma og verðbætur færðar í rekstrarreikning.

Heildarfjárhæð verðtryggðra eigna sjóðsins námu 2.888,2 millj. kr. í lok desember 2020 (2019: 3.059 millj. kr.) og heildar fjárhæð verðtryggðra skulda nam á sama tíma 3.317,7 millj. kr. (2019: 3.171,9 millj. kr.).

h. Gjaldeyrisahætta

Gjaldeyrisahætta er hættu á tapi vegna óhagstæðra hreyfinga á erlendum gjaldmiðlum. Stöðugt er fylgst með opinni gjaldeyrisstöðu í hverri mynt í eignasafni sjóðsins. Sjóðurinn stefnir að því að takmarka gjaldeyrisahættu og fylgist með henni í samhengi við heildar eigið fé sjóðsins.

Heildarfjárhæð eigna í erlendum gjaldmiðlum námu 36,4 millj. kr. í lok desember 2020 (2019: 40,3 millj. kr.) og heildarfjárhæð skulda í erlendum gjaldmiðlum nam á sama tíma 36,2 millj. kr. (2019: 40,3 millj. kr.).

i. Rekstraráhætta

Rekstraráhætta er áhætta sem stafar af beinu eða óbeinu tapi sem á sér margvíslegar ástæður tengdar þróun rekstrarins, t.d. starfsmannamálum, tæki eða uppbyggingu sjóðsins. Ytri ástæður, aðrar en lána-, markaðs-, eða lausafjárahætta, geta stafað aflagalegum kröfum eða almennt viðurkenndum verklagsreglum fyrirtækja. Rekstraráhætta stafar af allri starfsemi sjóðsins. Markmið sjóðsins er að finna jafnvægi milli þess að lágmarka áhættu og tap og hámarka arðsemi án þess að útiloka frumkvæði starfsmanna. Stjórnendur þróa og útfæra reglur fyrir rekstraráhættu innan hvernar einingar í takt við almenn áhættuviðmið sjóðsins.

j. Útlánaáhætta

Útlánaáhætta verður til með veitingu útlána. Fjárhæð útlánaáhættu í þessu tilliti kemur fram í bókfærðu verði eigna í efnahagsreikningi. Mótaðilaáhætta fylgir öðrum fjáreignum, svo sem afleiðusamningum og markaðsskuldabréfum. Núverandi mótaðilaáhætta endurspeglast í bókfærðu verði þessara eigna í efnahagsreikningi. Sjóðurinn er einnig opinn fyrir mótaðilaáhættu vegna liða utan efnahagsreiknings eins og ónýtttra yfirdráttheimilda og veittra ábyrgða.

Stjórn sjóðsins setur almennar reglur um lánveitingar og ábyrgðir og ákveður lánastefnu sjóðsins. Stjórnin hefur eftirlit með lánamálum og ákveður útlánaheimildir sparisjóðsstjóra og annarra starfsmanna. Stjórnin afgreiðir umfram heimildir sparisjóðsstjóra. Stjórn og stjórnendur sjóðsins sjá um eftirlit með öllum þáttum útlána, lánveitingum, tryggingum, samsetningu lánasafns og innheimtum.

Útlánasafni sjóðsins er dreift milli skuldara, atvinnugreina og landsvæða. Útlánasafni sjóðsins er stýrt þannig að enginn einn skuldari eða fjárhagslega tengdur hópur skuldara sé með stærra hlutfall útlánasafnis en áhættureglur segja til um.

Viðskiptavinir teljast til stórra áhættuskuldbindinga ef heildarskuldbindingar þeirra eða fjárhagslega- eða stjórnunarlega tengdra aðila er umfram 10% af eigin fé sjóðsins, að teknu tilliti til veða sem tryggja lánin, í samræmi við reglur Fjármálaeftirlitsins, nr. 216/207 um stórar áhættuskuldbindingar fjármálafyrirtækja. Samkvæmt ofangreindum reglum má engin áhætta vera meiri en 25% af eigin fé. Í lok desember 2020 var enginn aðili með áhættuskuldbindingu umfram framangreint hámark.

Skýringar, frh.:

22. Framlög til samfélagsverkefna

Samkvæmt 1. málsgrein 63. gr. laga um fjármálafyrirtæki og 15. gr. samþykktá Sparisjóðs Austurlands hf. skal sjóðurinn ráðstafa að lágmarki 5% af hagnaði liðins árs fyrir skatt til samfélagslegra verkefna á starfssvæði sínu í samræmi við ákvæði gildandi laga um fjármálafyrirtæki.

Gjaldfært hefur verið framlag vegna ársins 2020 að fjárhæð 1,5 millj. kr. Samfélagsstyrkir eru færðir meðal annars rekstrarkostnaðar í rekstrarreikningi.

Úthlutun vegna rekstrarársins 2019 nam kr.3,6 millj. og skiptist þannig:

BRAS Barnamenningarhátíð Austurlands	100
Brettafélag Fjarðabyggðar	200
Djúpið Verkmenntaskóli Austurlands	200
Eistnaflug	300
Fjórðungssjúkrahúsið í Neskaupstað	500
Golfklúbbur Norðfjarðar	100
Hestamannafélagið Blær	100
Íþróttafélagið Þróttur, blakdeild	200
Jólasjóður Fjarðabyggðar	300
Kajakklúbburinn Kaj	100
Knattspyrnufélag Fjarðabyggðar	200
Siglingaklúbbur Austurlands	100
Skíðafélag Fjarðabyggðar	200
Tæknidagur Verkmenntaskóla Austurlands	300
Ungmennafélagið Austri	100
Ungmennafélagið Leiknir	100
Ungmennafélagið Valur	100
Velferðarsjóður Fjarðabyggðar	200
Yngri flokkar Fjarðabyggðar KFF	200
	<hr/>
	3.600

